

ИЗВЕШТАЈ О ОСНОВНИМ ПОКАЗАТЕЉИМА СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

у периоду од 2017. до 2021. године

*** ОПШТИНА ВЛАСОТИНЦЕ ***

УВОД

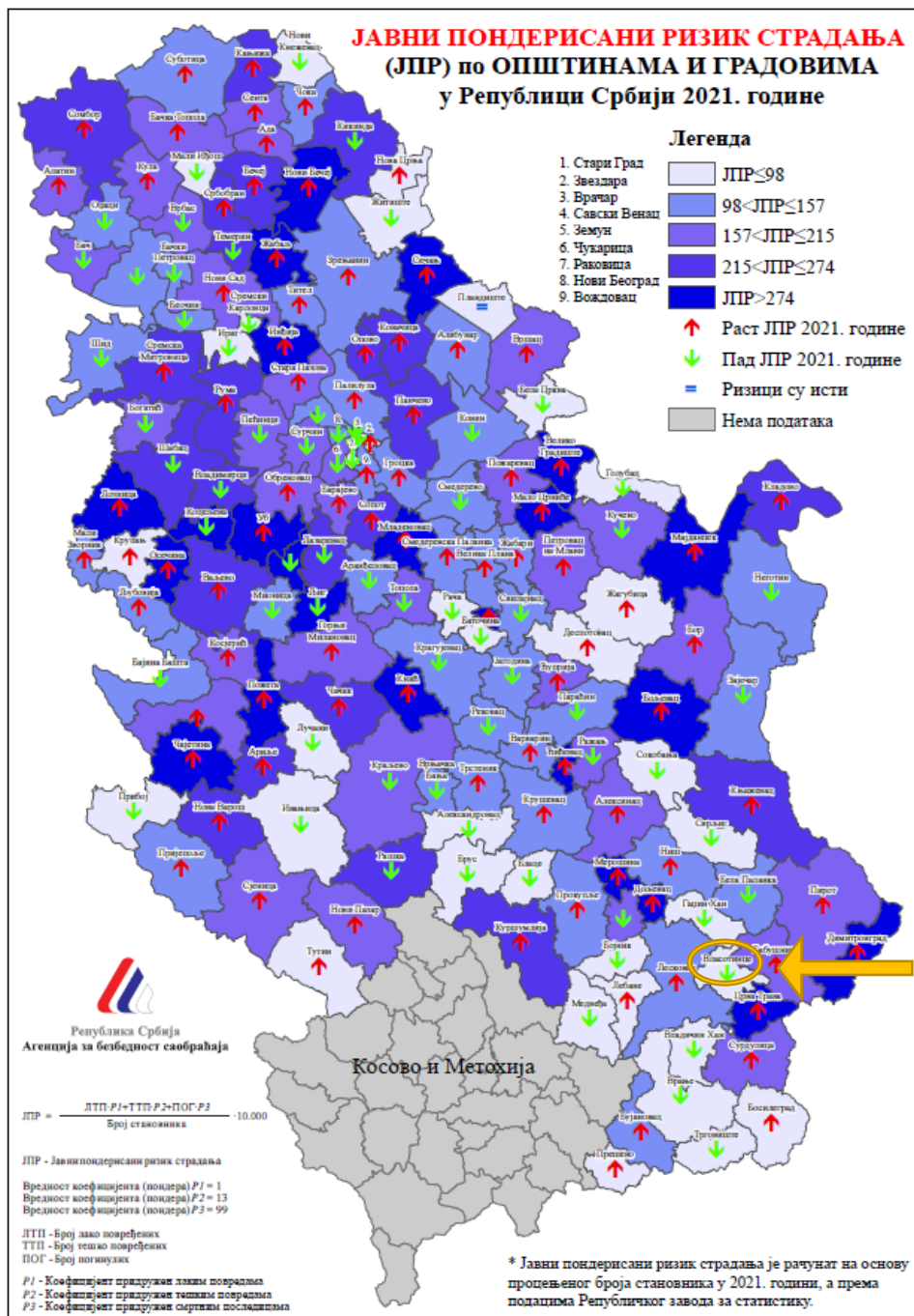
Праћење апсолутних показатеља безбедности саобраћаја (број и последице саобраћајних незгода) представља један од најчешће коришћених елемената за праћење стања безбедности саобраћаја на одређеном подручју, планирање мера и активности и праћење ефеката примењених мера. У складу са тим Агенција је извршила анализу стања безбедности саобраћаја за сваку локалну самоуправу (општину и град) појединачно и израдила Извештај са најважнијим чињеницама за сваку локалну самоуправу. Анализе су извршене на основу података о саобраћајним незгодама које су се догодиле у периоду од 2017. до 2021. године и резултата истраживања индикатора безбедности саобраћаја у Републици Србији 2021. године.

Овај извештај садржи основне податке о стању безбедности саобраћаја на територији општине Власотинце. У извештају се налазе подаци о тренду који је успостављен у претходном петогодишњем периоду (2017-2021. година), када су у питању број саобраћајних незгода (СН) и број погинулих (ПОГ) и повређених (ПОВ) лица у саобраћајним незгодама на територији општине Власотинце. Извршена је анализа стања безбедности саобраћаја за различите категорије учесника у саобраћају, у односу на својство учешћа, категорију возила у којој су се налазили и старост учесника. За сваку од посматраних категорија учесника у саобраћају су приказани основни подаци о стању безбедности саобраћаја и околностима настанка саобраћајних незгода у којима су учествовали. У Извештају су приказане и вредности основних индикатора безбедности саобраћаја за територију општине Власотинце.

Најважније чињенице и закључци произашли из ових анализа би требало да буду смернице за идентификацију проблема страдања становништва у саобраћајним незгодама, за планирање других детаљнијих истраживања и будућих активности свих субјеката на територији општине, у циљу унапређења безбедности саобраћаја.

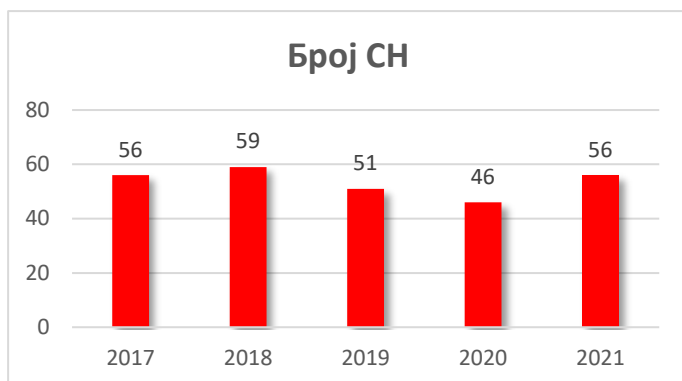
За спровођење детаљнијих анализа података о саобраћајним незгодама може се користити и јавно доступна апликација „**БАЗА ПОДАТАКА О ОБЕЛЕЖИМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**“, која је свим заинтересованим корисницима доступна преко интернет стране Агенције <http://www.abs.gov.rs/sr/analize-i-istrzivanja/baza-podataka> или директно преко линка <http://195.222.99.60/ibbsPublic/>. Апликација је намењена свим субјектима, институцијама, предузећима и појединцима који су заинтересовани за податке о обележјима безбедности саобраћаја у Србији. Треба напоменути да апликација даје могућност за анализу података по локалним самоуправама (општинама и градовима), што може бити посебно значајно за рад локалних тела за координацију послова безбедности саобраћаја (савети и сл.).

1. КАРТА ЈАВНОГ ПОНДЕРИСАНОГ РИЗИКА СТРАДАЊА ПО ОПШТИНАМА И ГРАДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2021. ГОДИНЕ

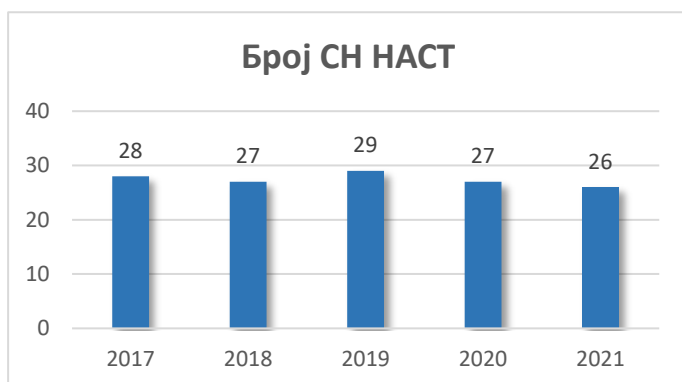

На карти изнад, приказане су вредности јавног пондерисаног ризика страдања становништва у друмском саобраћају, за 2021. годину, за сваку локалну самоуправу (општину и град) у Републици Србији. Јавни пондерисани ризик представља однос пондерисаног укупног броја настрадалих лица у саобраћајним незгодама (погинули, тешко повређени и лако повређени) током 2021. године и броја становника за сваку локалну самоуправу. Вредности јавног пондерисаног ризика су подељене у 5 класа. Јавни пондерисани ризик за општину Власотинце припада класи **веома ниске вредности ризика**, при чему је у 2021. години дошло до **смањења** јавног пондерисаног ризика у односу на 2020. годину. Ова локална самоуправа је на **3. месту** од 161 локалне самоуправе у Републици Србији по вредности јавног пондерисаног ризика за 2021. годину.

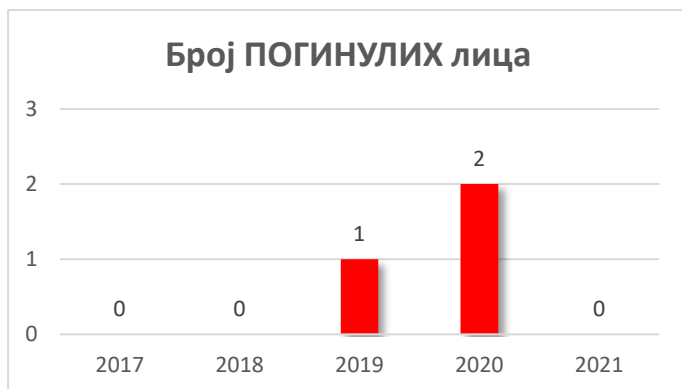
2. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА, ПЕРИОД 2017-2021. ГОДИНА

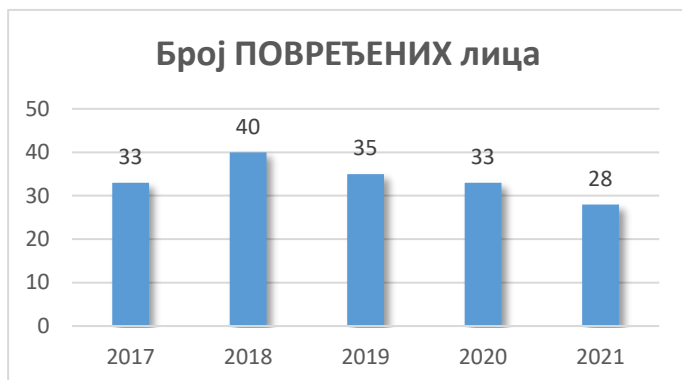
- Укупан број регистрованих саобраћајних незгода је 268.

- Укупан број саобраћајних незгода са настрадалим (погинулим и повређеним) лицима је 137.

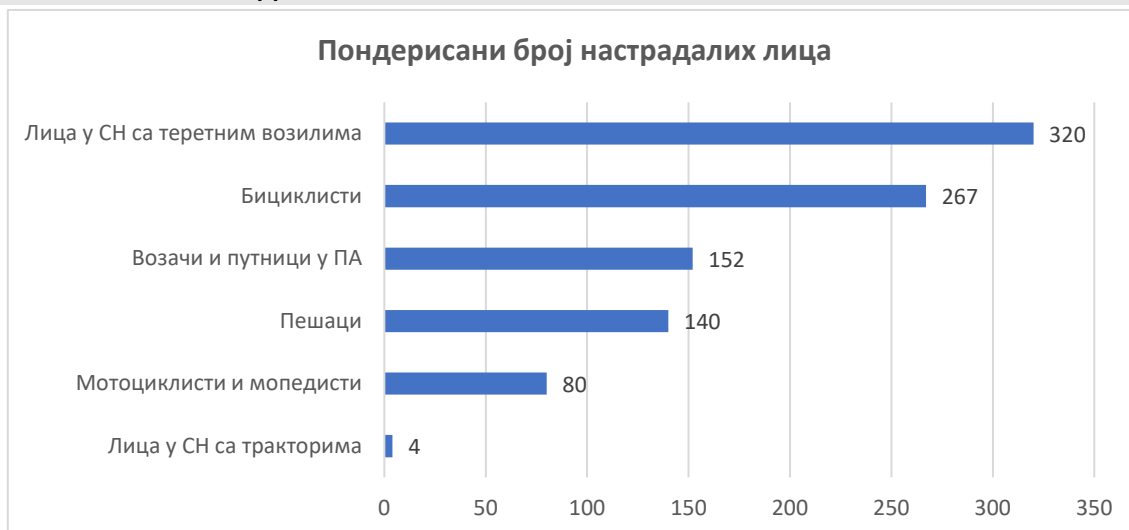
- Укупан број погинулих лица у саобраћајним незгодама је 3.

- Укупан број повређених лица у саобраћајним незгодама је 169.

3. СТРУКТУРА НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА (2017-2021. година)

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА КАТЕГОРИЈУ ВОЗИЛА И СВОЈСТВО УЧЕШЋА

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим коефицијентима (ПОГх99; ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да, у односу на категорију возила и својство учешћа настрадалих у саобраћајним незгодама, највише страдају **лица у СН са теретним возилима**.

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА СТАРОСТ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА

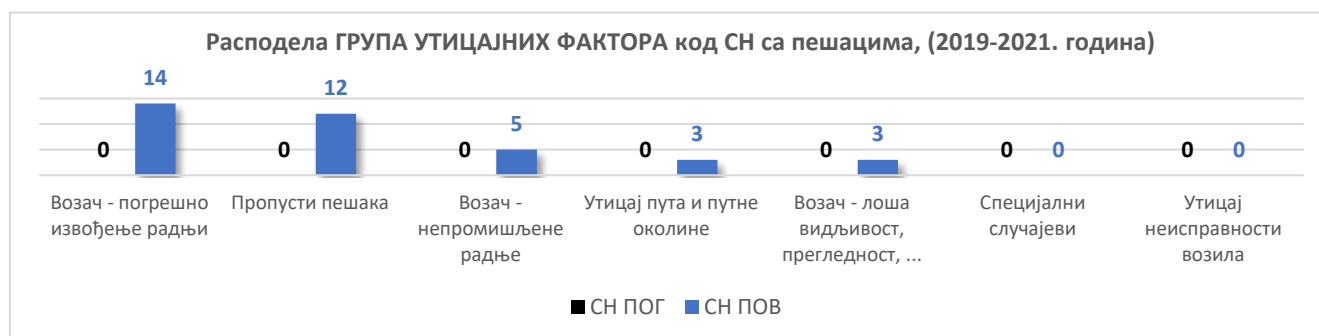
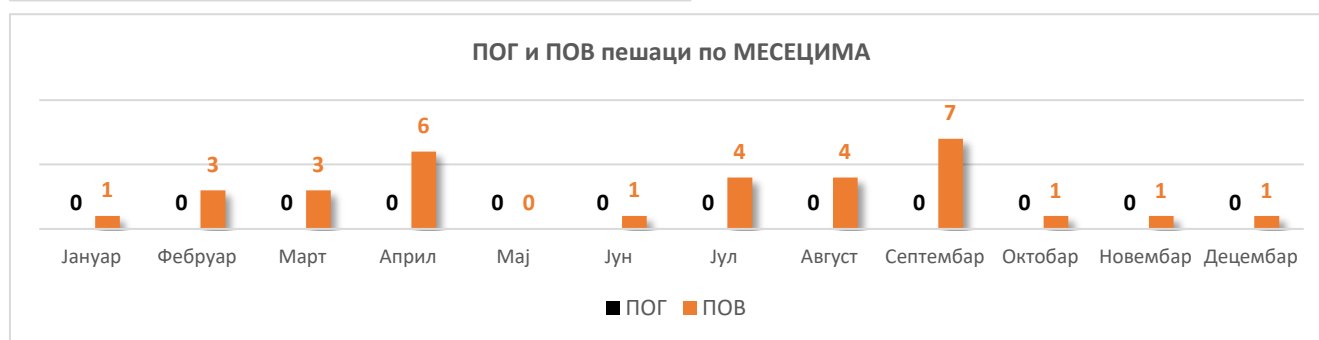
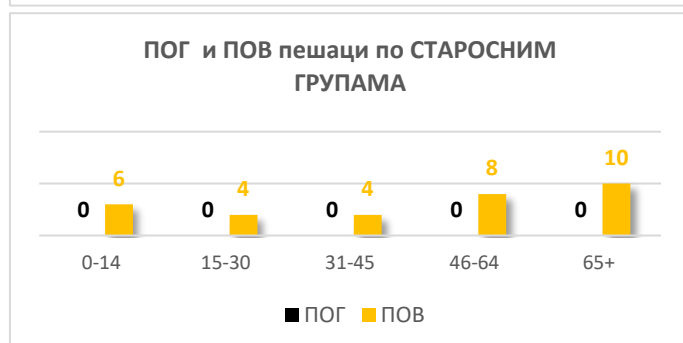

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим коефицијентима (ПОГх99; ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да у саобраћајним незгодама највише страдају лица из **старосне групе 46-64 година**.

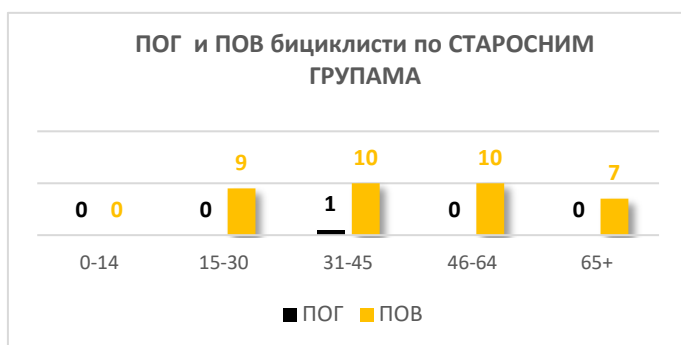
4. БЕЗБЕДНОСТ ПЕШАКА У САОБРАЋАЈУ (2017-2021. година)

- Није било погинулих пешака у СН (у Србији пешаци чине 26% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених пешака је 32, што чини 19% повређених лица у СН (у Србији пешаци чине 13% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих пешака је међу лицима старости **65+ година**.
- Пешаци највише страдају у **септембру**.
- У периоду од 2019. до 2021. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са настрадалим пешацима је **Возач - погрешно извођење радњи**.

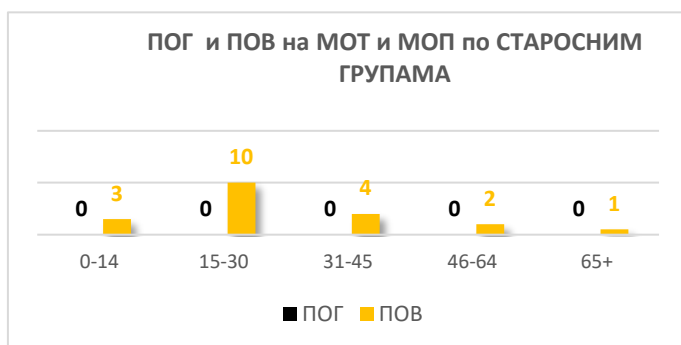
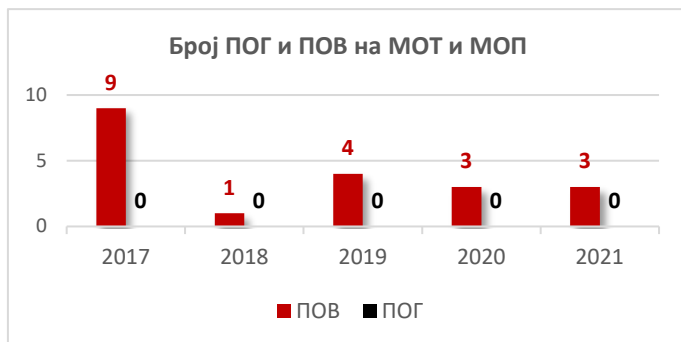
5. БЕЗБЕДНОСТ БИЦИКЛИСТА У САОБРАЋАЈУ (2017-2021. година)

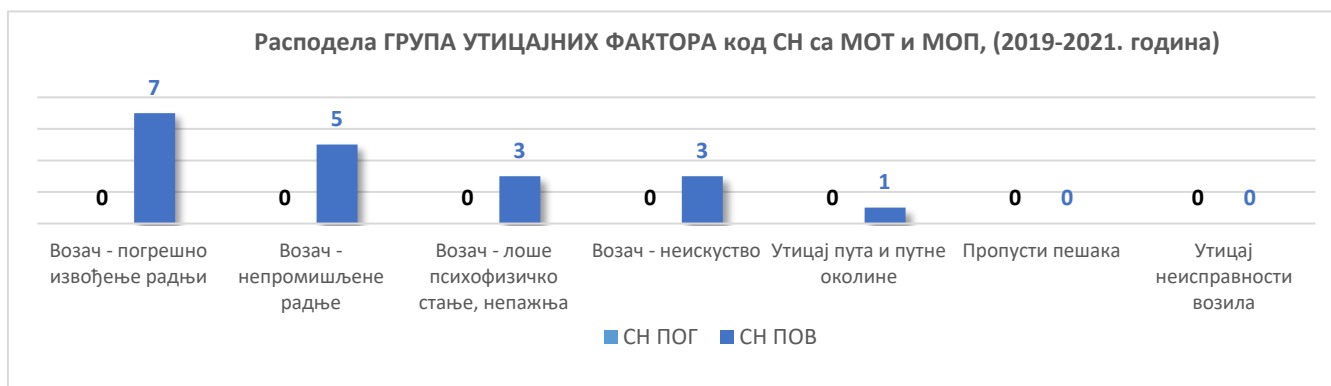
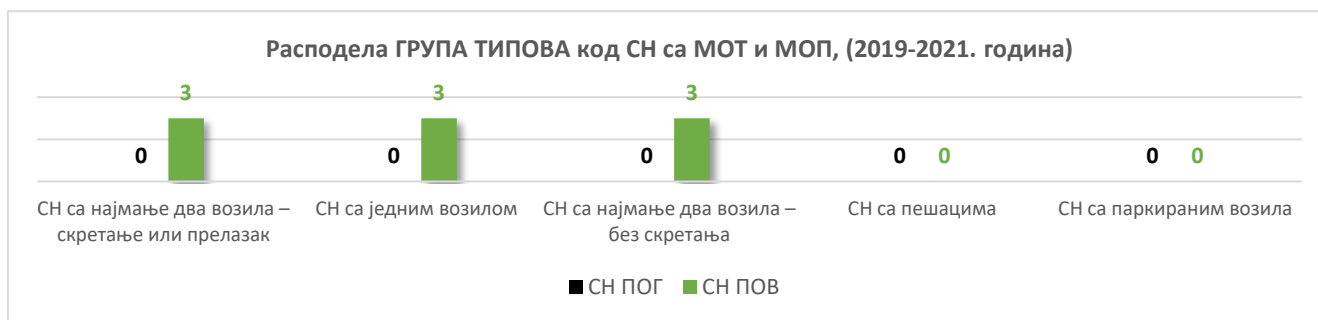
- Број погинулих бициклиста је један, што чини **33% погинулих лица** у СН (у Србији бициклисти чине 9% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених бициклиста је **36**, што чини **21% повређених лица** у СН (у Србији бициклисти чине 7% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих бициклиста је међу лицима старости **31-45 година**.
- Бициклисти највише страдају у **септембру**.
- У периоду од 2019. до 2021. године у СН са учешћем **бициклиста** најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – без скретања**.
- У периоду од 2019. до 2021. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са настрадалим бициклистима је **Возач - погрешно извођење радњи**.

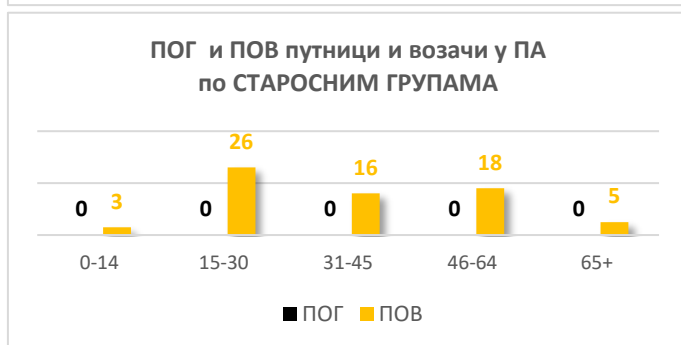
6. БЕЗБЕДНОСТ МОТОЦИКЛИСТА И МОПЕДИСТА У САОБРАЋАЈУ (2017-2021. година)

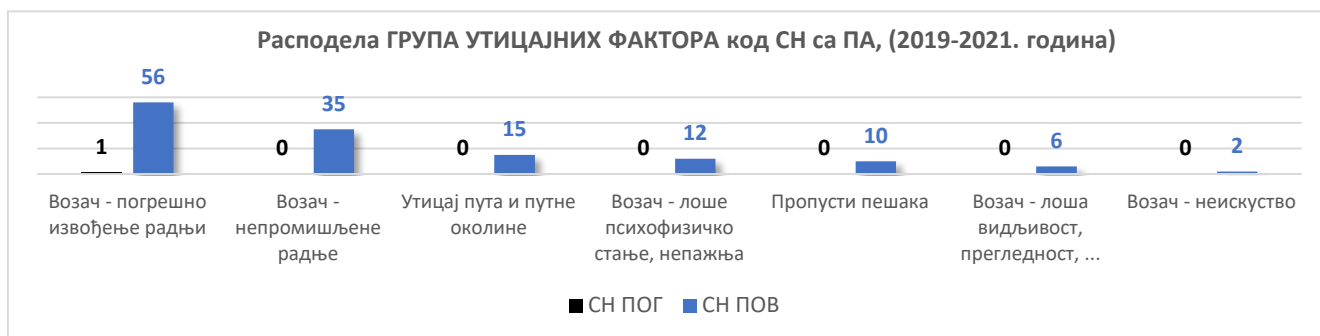
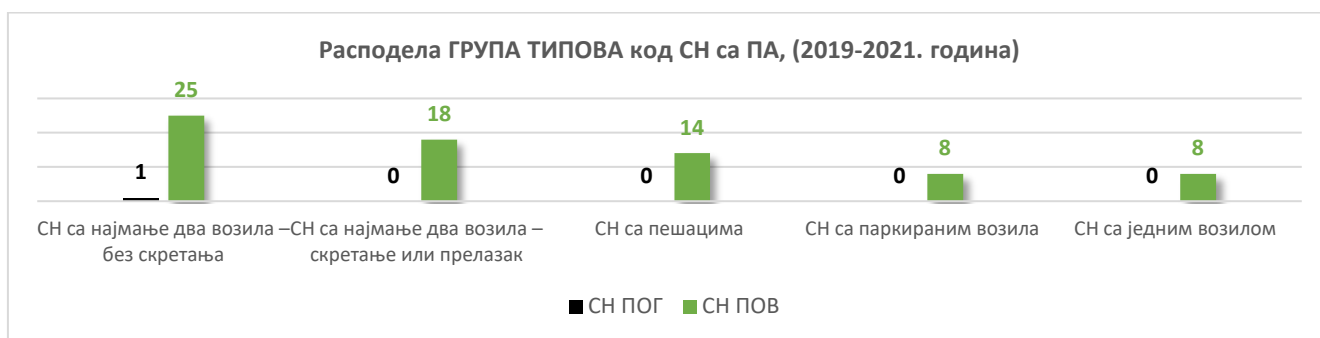
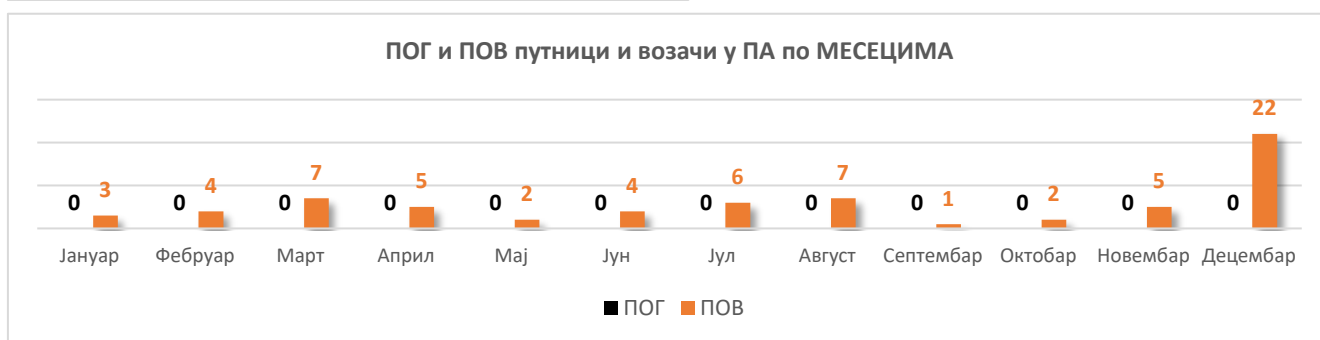
- Није било погинулих возача и путника на мотоциклима и мопедима у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 9% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених возача и путника на мотоциклима и мопедима је 20, што чини 12% повређених лица у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 7% повређених лица у СН).
- Највише настрадалих лица на **МОТ и МОП** је међу лицима старости **15-30 година**.
- Лица на **МОТ и МОП** највише страдају у **јуну**.
- У периоду од 2019. до 2021. године у СН са **МОТ и МОП** најчешће су одабране **група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак**, СН са једним возилом и СН са најмање два возила – без скретања.
- У периоду од 2019. до 2021. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са настрадалим лицима на МОТ и МОП је **Возач - погрешно извођење радњи**.

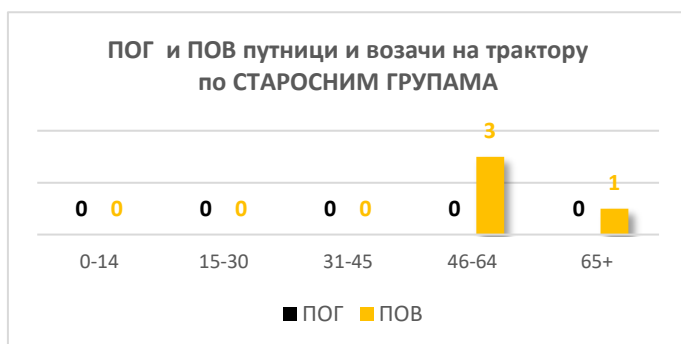
7. БЕЗБЕДНОСТ ПУТНИЧКИХ АУТОМОБИЛА У САОБРАЋАЈУ (2017-2021. година)

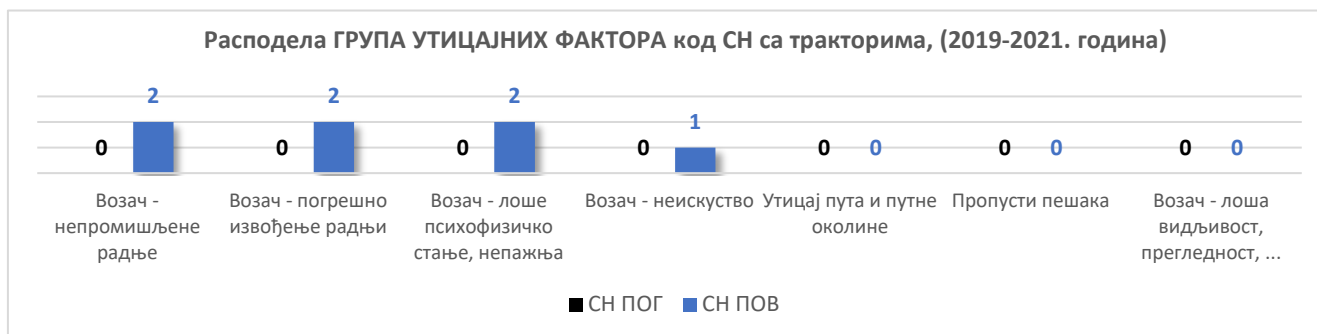
- Није било погинулих лица у ПА (у Србији лица у ПА чине 45% погинулих).
- Број повређених возача и путника у ПА је 68, што чини 40% повређених лица у СН (у Србији лица у ПА чине 63% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника у ПА је међу лицима старости 15-30 година.
- Возачи и путници у ПА највише страдају у децембру.
- У периоду од 2019. до 2021. године у СН са ПА најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – без скретања.
- У периоду од 2019. до 2021. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са настрадалим возачима и путницима у ПА је **Возач - погрешно извођење радњи**.

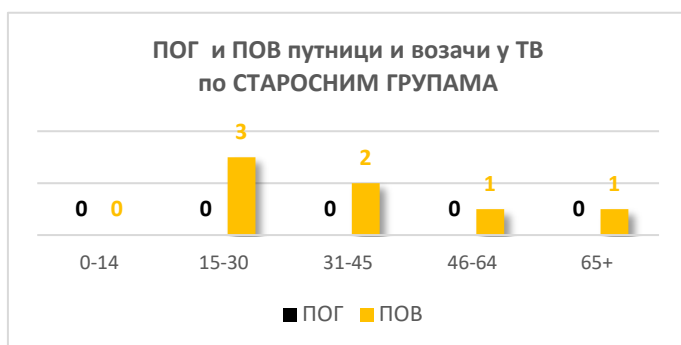
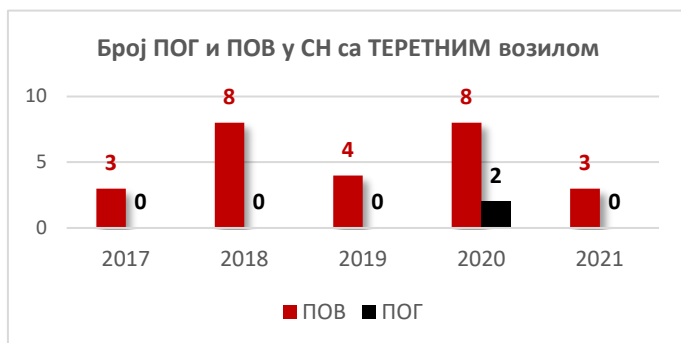
8. БЕЗБЕДНОСТ ТРАКТОРИСТА У САОБРАЋАЈУ (2017-2021. година)

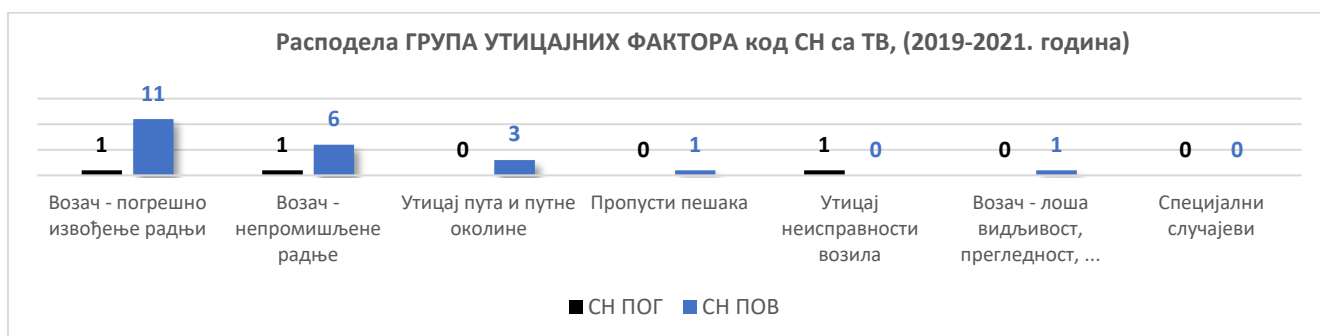
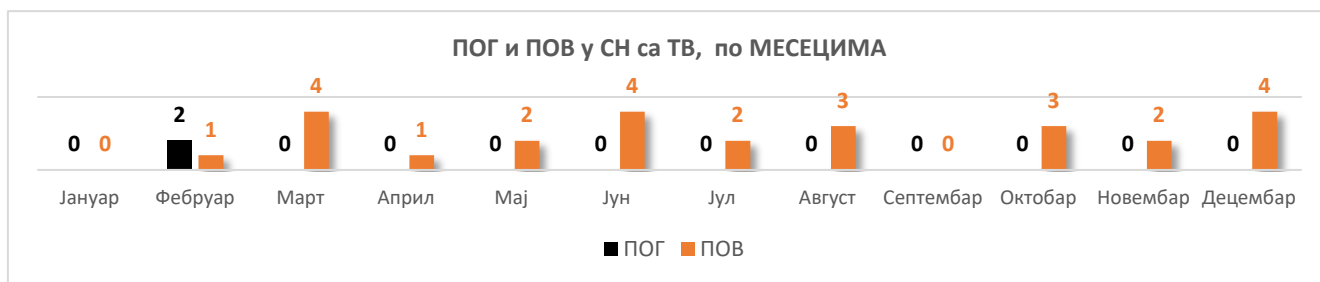
- Није било погинулих лица у саобраћајним незгодама са учешћем трактора (у Србији лица у СН са тракторима чине 6% погинулих).
- Повређена лица у СН са тракторима чине 2% повређених лица у СН (у Србији лица у СН са тракторима чине 2% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника на тракторима је међу лицима старости **46-64 година**.
- Настрадалих лица у СН са тракторима било је у **марту, мају, јулу и августу**.
- У периоду од 2019. до 2021. године код СН са тракторима најчешће је одабрана **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2019. до 2021. године најчешће групе **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем трактора су **Возач - непромишљене радње, Возач - погрешно извођење радњи и Возач - лоше психофизичко стање, непажња**.

9. БЕЗБЕДНОСТ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈУ (2017-2021. година)

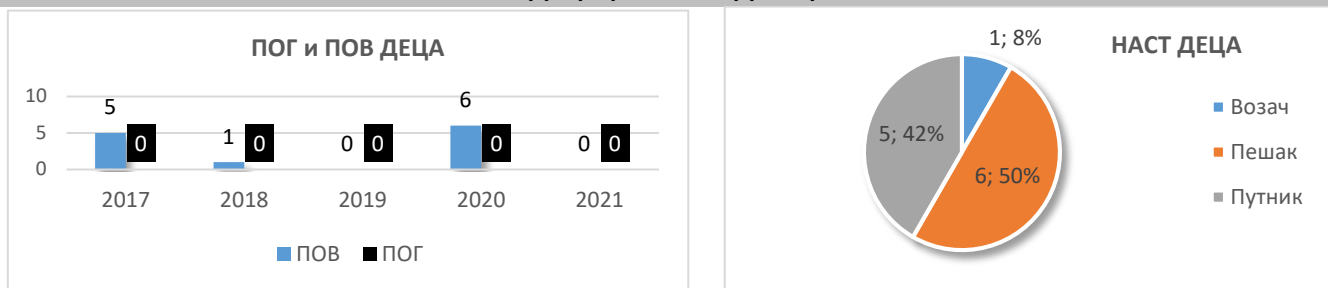

- Погинула су два лица у СН са учешћем теретних возила, што чини **67% погинулих лица** у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 23% погинулих лица).
- Повређена лица у СН са теретним возилима чине **15% повређених лица** у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 16% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника у теретном возилу је међу лицима старости **15-30 година**.
- Највише настрадалих лица у СН са теретним возилима је у **марту, јуну и децембру**.
- У периоду од 2019. до 2021. године код СН са теретним возилима најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – без скретања**.
- У периоду од 2019. до 2021. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем теретних возила је **Возач - погрешно извођење радњи**.

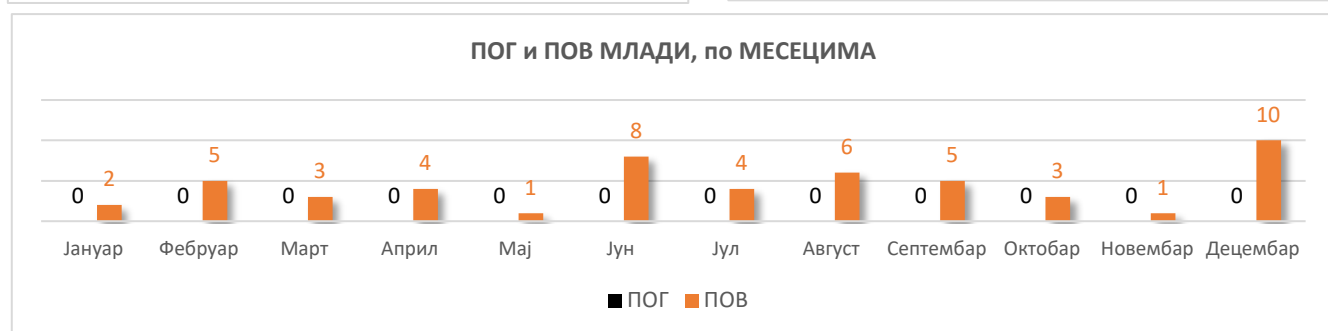
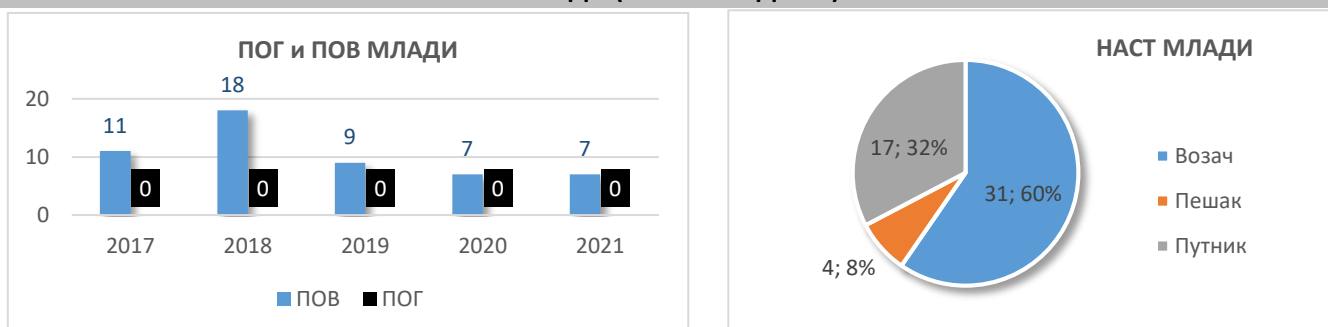
10. БРОЈ ПОГИНУЛИХ И ПОВРЕЂЕНИХ ЛИЦА У ОДНОСУ НА СТАРОСТ УЧЕСНИКА (2017-2021. година)

ДЕЦА (0 – 14 ГОДИНА)

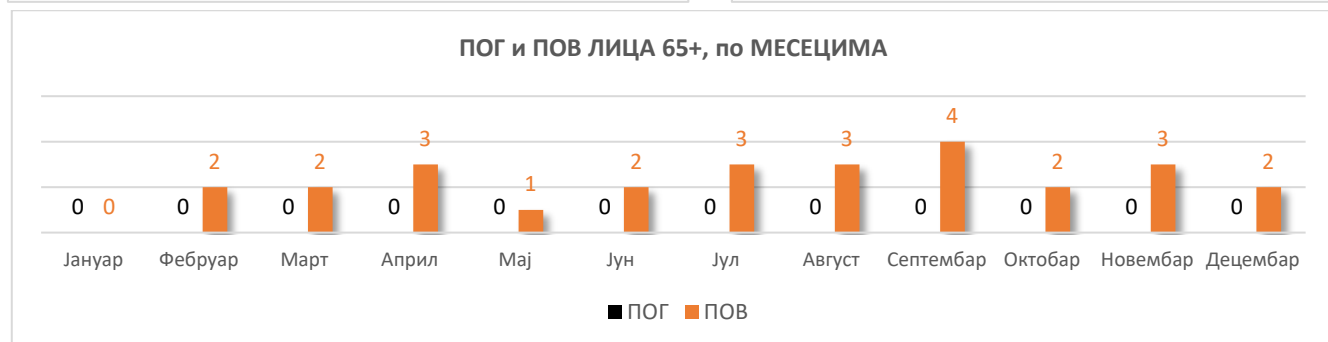
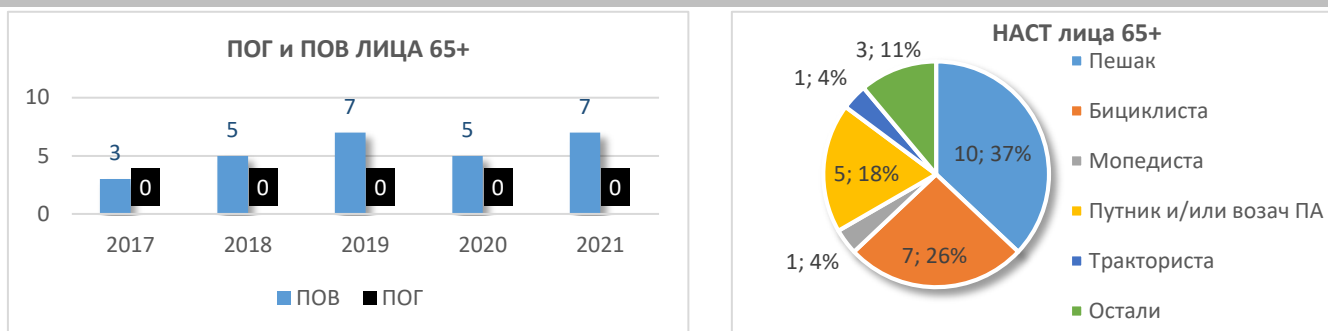
- Број повређене деце у посматраном периоду је **12**, док **није било погинуле деце**.
- Од укупног броја настрадале деце, деца путници чине **42%**, деца пешаци **50%**, а деца возачи **8%**.
- Деца највише страдају у **марту, јуну и септембру**.

МЛАДИ (15 – 30 ГОДИНА)

- **Није било погинулих младих лица** (у Србији млади чине 19% погинулих лица), док је **52 младих лица повређено**, што чини **31%** од укупно повређених лица (у Србији млади чине 32% повређених лица).
- Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **возача** (60%).
- Млади највише страдају у **децембру**.

ЛИЦА СТАРИЈА ОД 65 ГОДИНА

- Није било погинулих лица старијих од 65 година (у Србији лица старија од 65 година чине 30% погинулих лица), док је 27 старијих лица повређено, што чини 16% од укупно повређених лица (у Србији она чине 11% повређених лица).
- Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **пешака** (37%).
- Старији највише страдају у **септембру**.

11. ИНДИКАТОРИ ПОНАШАЊА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ ЗА 2021. ГОДИНУ, ЗА ТЕРИТОРИЈУ ОПШТИНЕ ВЛАСОТИНЦЕ

- У Табели 1. су приказане вредности најважнијих индикатора безбедности саобраћаја у вези са понашањем учесника у саобраћају (употреба сигурносних појасева, дечијих заштитних система, заштитних кацага, мобилног телефона у току вожње и понашање пешака), измерених у 2021. години на територији општине Власотинце. Све измерене вредности индикатора сврстане су у одговарајућу класу. Дефинисано је пет класа, којима су придружене боје: зелена, жута, наранџаста, црвена и црна. Зелена боја код сваког индикатора означава најбољу класу, док црна боја означава најлошију.

Табела 1. Вредности свих индикатора за територију општине Власотинце и Републику Србију (2021)

Индикатори	Индикатори	Насеље			Ван насеља			Укупно		
		ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ
Мобилни телефон	ПА	1,7	13	3,6	3,7	76	3,8	2,7	45	3,8
	ТВ	16,7	149	9,7	8,1	62	10,6	11,5	106	10,3
	БУС	33,3	139	16,0	7,1	17	15,8	18,4	106	15,7
Сигурносни појас	Возачи ПА	90,0	49	83,3	96,5	2	86,7	93,3	23	86,0
	Сувозачи ПА	78,7	96	78,9	96,5	1	84,1	86,5	44	82,5
	Предње седиште ПА	84,9	73	81,4	96,5	1	85,6	90,3	28	84,5
	Задње седиште ПА	12,5	93	16,2	47,5	7	19,9	30,4	21	19,6
	Возачи ТВ	50,0	86	52,8	75,7	38	59,9	65,6	56	59,1
	Сувозачи ТВ	100,0	1	45,1	63,6	32	48,2	66,7	18	48,8
	Предње седиште ТВ	52,0	79	51,3	72,9	27	57,5	65,8	44	57,0
	Возачи БУС	33,3	53	26,0	35,7	60	32,1	34,7	63	31,8
	Сувозачи БУС	0,0	55	27,6	100,0	1	35,9	66,7	18	36,6
Предње седиште БУС	31,8	57	26,1	40,0	56	32,5	36,5	60	32,3	
Заштитни системи за децу	До 3. године	75,0	71	68,0	87,5	25	66,9	81,3	41	69,1
	За децу од 4 до 12 год.	10,0	151	44,4	16,7	134	48,0	14,0	147	47,3
	За децу до 12 год.	50,0	105	55,7	53,2	101	56,9	51,8	101	57,9
Заштитне кациге	Возачи мопеда	68,0	65	57,7	100,0	1	59,2	70,4	51	58,3
	Путници на мопедима	50,0	30	45,0	N/A	N/A	48,9	50,0	37	46,6
	Возачи и путници на мопедима	66,7	58	56,8	100,0	1	58,4	69,0	54	57,4
	Возачи мотоцикала	100,0	1	87,3	100,0	1	91,5	100,0	1	90,9
	Путници на мотоциклима	N/A	N/A	67,4	N/A	N/A	76,0	N/A	N/A	73,4
	Возача и путника на мотоциклима	100,0	1	85,3	0,0	0	89,7	100,0	1	89,3
	Мопедиста и мотоциклиста	77,1	70	72,1	100,0	1	76,8	79,5	75	76,9
Бициклисти	0,0	52	3,5	100,0	1	4,0	2,0	58	3,7	
Пешаци	% прелазака на црвено светло	20,4	81	16,5	N/A	N/A	N/A	20,4	81	16,5
	% прелазака ван ОПП	40,8	126	29,4	N/A	N/A	N/A	40,8	126	29,4
	% прелазака уз ометање	1,8	35	4,0	N/A	N/A	N/A	1,8	35	4,0

Ранг – позиција посматране локалне самоуправе у односу на остале локалне самоуправе на подручју Републике Србије према конкретном индикатору.

ЛС – локална самоуправа

СРБ – Република Србија

ПА – путнички аутомобил

ТВ – теретна возила

БУС – аутобус

ОПП – обележени пешачки прелаз

N/A – подаци/ранг не постоје или нису доступни

Сагледавајући вредности индикатора безбедности саобраћаја за локалну самоуправу Власотинце и поредећи их са резултатима за Републику Србију, као и са циљевима стратегије безбедности саобраћаја, кључни **проблеми безбедности саобраћаја** којима треба посветити пажњу на територији локалне самоуправе су:

- **Коришћење мобилног телефона (теретна возила и аутобуси).** На територији посматране ЛС, коришћење мобилног телефона код возача теретних возила и аутобуса је веома високо и спада у категорије веома ниских вредности индикатора.
- **Употреба сигурносног појаса на задњем седишту.** Иако је посматрана ЛС према овом индикатору изнад националног просека, вредност овог индикатора је веома ниска и износи свега 30,4%.
- **Коришћење заштитних система за децу.** Употреба дечијих седишта у посматраној ЛС је на нивоу националног просека. Вредност овог индикатора припада категорији веома ниских вредности.
- **Употреба заштитних кацига на мопедима.** Употреба заштитних кацига код ове категорије у посматраној ЛС је изнад националног просека, упркос томе, спада у категорију веома ниских вредности.
- **Понашање пешака (црвено светло и прелазак ван ОПП).** Понашање пешака у посматраној ЛС по поменутиим индикаторима спада у категорије веома ниских вредности.

Са друге стране, **позитивни резултати безбедности саобраћаја** уочавају се у следећим областима:

- **Коришћење мобилног телефона (путнички аутомобили).** На територији посматране ЛС, коришћење мобилног телефона у путничким аутомобилима је међу 45 најбољих у земљи и износи 2,7%.
- **Употреба сигурносног појаса на предњем седишту.** Вредност овог индикатора је изнад републичког просека и спада у категорију високих вредности. Посебно радује тренд раста вредности индикатора за скоро 5% у односу на 2019. годину.
- **Употреба заштитних кацига на мотоциклима.** Вредност овог индикатора спада у категорију веома високих вредности и изнад је националног просека. Према овом индикатору, посматрана ЛС је међу најбољима у држави.

Понашање пешака (ометање пажње). Према овом индикатору, понашање пешака у посматраној ЛС је међу 35 најбољих у држави и припада категорији високих вредности

12. НАЈВАЖНИЈЕ ЧИЊЕНИЦЕ О СТАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ВЛАСОТИНЦЕ, У ПЕРИОДУ ОД 2017. ДО 2021. ГОДИНЕ

- Догодило се **укупно 268 саобраћајних незгода**, од којих је **137 саобраћајних незгода са настрадалим лицима**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је 3 лица**, док је теже и лакше **повређено 169 лица**.
- **Није успостављен опадајући тренд броја погинулих и повређених лица.**
- **Није било погинулих пешака у СН.**
- **Погинуо је један бициклиста, што чини 33% од укупног броја погинулих лица у СН.**
- **Није било погинулих возача и путника на мотоциклима и мопедима.**
- **Није било погинулих лица у ПА у СН.**
- У саобраћајним незгодама где је **један од учесника био трактор, није било погинулих лица.**

- У саобраћајним незгодама где је **један од учесника било теретно возило**, погинула су **два лица**, што чини **67%** од укупног броја **погинулих лица**.
- У посматраном периоду **повређено је 12-оро деце**, док **није било погинуле деце** у саобраћајним незгодама. Деца су највише страдала у својству **пешака (50%)**.
- У саобраћајним незгодама **није било погинулих младих лица**. Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **возача (60%)**.
- У саобраћајним незгодама **није било погинулих лица старијих од 65 година**. Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **пешака (37%)**.
- Највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима припада групи типова саобраћајних незгода **„СН са најмање два возила – без скретања“**.
- Највише настрадалих лица у саобраћајним незгодама било је у **децембру**.

13. НАЈЗНАЧАЈНИЈИ НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ У БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У ЛОКАЛНОЈ САМОУПРАВИ

- **Тело за координацију послова безбедности саобраћаја на локалном нивоу** (Савет, Комисија, и сл.). Координира пословима осталих субјеката у овој области и управља безбедношћу саобраћаја на територији локалне самоуправе.
- **Образовно-васпитне установе** (предшколске установе, основне и средње школе). Представљају један од најзначајнијих субјеката који доприноси унапређењу знања, ставова, вештина и понашања учесника у саобраћају.
- **Саобраћајна полиција**. Има значајну функцију у безбедности саобраћаја, пре свега као орган који врши непосредан надзор и принуду према учесницима у саобраћају, и који евидентира податке о саобраћајним незгодама.
- **Управљач пута на локалном нивоу**. Одговоран за безбедно и несметано одвијање саобраћаја на путевима којима управља.
- **Орган надлежан за послове саобраћаја на локалном нивоу**. Надлежан за техничко регулисање саобраћаја.
- **Здравствене установе**. Учествују у сталном праћењу здравственог стања возача, врше збрињавање и лечење повређених у саобраћајним незгодама.
- **Медији**. Имају важну улогу у промени свести и понашања учесника у саобраћају и у креирању јавног мњења.
- **Ауто школе**. Одговорне за квалитетну обуку нових возача за безбедно и правилно учешће у саобраћају,
- **Технички прегледи возила**. Одговорни за квалитет контроле техничке исправности возила и др.